

● Utiset

”Pitääkö meidän jatkossa käännytää 200 ihmistä ovelta pois?”

Pohjois-Karjalan sote-järjestöt ovat järkyttyneitä hallituksen leikkauksista. Osa toiminnosta ajetaan todennäköisesti alas.

Saija Kauhanen

Tässä ajassa on paljon ellementejiä 90-luvun lamasta. Ihmiset ovat taloudellisesti ja henkisesti tosti tuukoilla, etenkin nyt kun työttömyydestä ja asumuksesta on leikattu ja ruoan hinta on noussut, toteaa Pohjois-Karjalan mielenterveyden tuki ry:n toiminnanjohtaja **Anni Pesonen**.

– Kun järjestökenkästä vielä leikataan näin rajusti, niin jäävättö näinä ihmiset täysin oman onnensa nojaan. Kyllä pelottaa ja hirvittää!

Hallitus päätti kehysrihessään, että sote-järjestöjen avustuksista leikataan ensi vuonna 25 miljoonaa ja seuraavana vuonna 50 miljoonaa. Alun perin sadan miljoonan euron suuruisia leikkauksia kaavailtiin vasta vuodelle 2027. Hallitus on lisännyt leikkauksiin myös uuden 30 miljoonan euron erän. Vielä ei ole tietoa, kohdistuuko lisäerä Stean eli Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskukseen jakamiin avustuksiin.

Kokonaisuudessaan kyse on noin 34 prosentin leikkauksesta sote-järjestöjen rahoitukseen, kun alkuperäinen suunnitelma koski 25 prosentin leikkauksia.

”

Yhteiskunnassa tullaan näkemään häviäjiä ja voittajia.

Anni Pesonen

Pohjois-Karjalassa ei ole vielä tarkempaa tietoa, miten leikkaukset koettelevat alueen järjestökenttää.

Järjestöissä syksyä ja uusia rahoituspäätöksiä odotellaan hämmentyneinä ja sopeutustoimia tehdään jo nyt.

– Muutamme elokuussa pienempiin tiloihin. Tämä päätös on tosin tehty jo ennen kehysriihen päätöksiä. Ja meiltäme ennistä tarkemmin kulturennetta, Pohjois-Karjalan sosiaaliturvayhdistyksen (PK Sotun) toiminnanjohtaja **Sanna Heinonen** toteaa.

Pohjois-Karjalan yhdistykset ovat saaneet vuositain noin kahdeksan miljoonaa euroa Stea-rahoitusta toimintaansa. Koska yhdistykset ovat merkittävä työllistäjä, iso osa rahasta on mennyt henkilökohtuihin.

PK Sotulla on 27 työntekijää, joista kaikki eivät ole Stea-rahoituksen piirissä, vaan palkka saattaa tulla monelta eri taholta.

Stea-rahoitteisella toiminnallaan PK Sotu tavoitti viime vuonna esimerkiksi 400 maakunnassa toimivaa yhdistystä. Kathy-toiminnan kautta digitukea annettiin lähes 500 kertaa, ja monikulttuurisuustyön vapaaehtoistyöhön tutustui yli 200 maahanmuuttajaa.

Ensi vuodelle osuvien leikkausten vaikutuksia ei Sanna Heinonen vielä tarkkaan tiedä. Syksyä hän odottaa kuitenkin hieman kauhunsekaisin tuntein ja sanoo reagoivansa nopeasti, jos rahoitusehdotukset hankkeisiin tulevat perinteiseen tapaan vasta joulukuun alussa.

– Jos joudumme sopeuttamaan toimintaamme ja taloutta reippaasti, se tarkoittaa todennäköisesti tiettyjen toimintojen supistamista tai alustajia, jos haettava rahoitusta ei saa-

da Steata tai ei löydy muita rahoituskanaavia.

Heinonen arvioi, ettei esimerkiksi etsivää ikämiestystä tai monikulttuurisuustyötä enää jatkossa tehdä nykyisessä laajuudessa tai lainkaan, koska näihin ei ole tällä hetkellä pysyvää rahoitusta.

Samoja asioita pohtii Anni Pesonen. Kohtaamispalkat Miete ja Toriklevari sekä kulttuuripaja Kuuhu työllistävät Stea-rahoituksella yhteensä kuusi ihmistä. Tämän lisäksi yhdistyksellä on työntekijöitä palkkatuella ja työkokeiluissa.

– Emme voi enää pienentää toimintaa, vaan osa Aik-kohhteista eli pysyväisluonteisesta toiminnasta joudutaan lakkauttamaan, jos rahoitus vähenee näin rajusti.

Pesosen mukaan järjestökenttä ovat koetelleet viime vuosina myös ESR-rahoituksen ongelmat sekä Stea-rahoitusten ehtojen jatkuva kiristyminen.

– Ja pian esimerkiksi nuorten suosima Nuotti-valmennus tullaan ajamaan alas, Pesonen harmittelee. Henkilöstöleikkauksia saattaa olla edessä myös Pohjois-Karjalan kritisieksuksessa, joka pyörittä neljän työntekijän ja 30–40 vapaaehtoisen voimin.

– Jos kolmasosa rahoitukselta lähtee juustoleikkurilla, se vaikeuttaa suoraan vastaanottoyöhön. Noin 600 vuositäisesta asiakkuudesta 200 jäisi hoitamatta. Joutuisimme kääntymään heidät ovelta pois, toiminnanjohtaja **Kimmo Rätty** arvioi.

Pöyristynyt ja hämmenynyt, kuvaillee tuntemuksiaan myös Pohjois-Karjalan syöpäyhdistyksen toiminnanjohtaja **Suvi Jolkkonen**.

– Näinä leikkaukset järjityttävät koko järjestökenttää. Jos yhdistyksen toiminta on perustu-

34

Sote-järjestöjen rahoituksesta ollaan leikkaamassa kokonaisuudessaan noin 34 prosenttia

nut pääosin Stean rahoitukseen, en usko, että tällaisella yhdistyksellä on enää toimintaedellytyksiä, jos leikkaukset osuvat niihin. Meilekin Stean rahoitus on merkittävä, mutta onneksi olemme saaneet vuosien varrella jonkin verran lahjoituksia.

Syöpäyhdistyksen osalta Jolkkonen ei vielä osaa arvioida vaikutuksia, koska leikkausten kohdentuminen ei ole tiedossa.

Syöpäyhdistys työllistää seitsemän henkilöä, vapaaehtoisia on Stea-rahoitteen toiminnan piirissä noin 180.

– Kohdistetankko leikkaukset tasapuolisesti kaikille yhdistyksille vai kohdentuvatko ne tietynlaisille? On vaikeaa valmistautua tulevaan, kun ennakoarvot tulevasta rahoituksesta tulevat vasta loppuvuodesta.

Jolkkonen arvelee järjestöjen rahoitusleikkausten heijastuvan suoraan julkiselle puolelle, jossa